

Liikmesriigi õigus - Hispaania

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje [es](#) originaalkeelset versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

Käesolev lehekülg annab teavet Hispaania õigussüsteemi kohta ja ülevaate Hispaania õiguskorrast.

Hispaania õiguse allikad

Hispaania õiguse allikad on defineeritud tsiviilkoodeksi paragrahvis 1.

1. Hispaania õiguse allikad on seadus, tava ja õiguse üldpõhimõtted.
2. Õigusaktid, mis on vastuolus kõrgema taseme õigusaktidega, on kehtetud.
3. Tava rakendatakse ainult vastava seaduse puudumisel ja tingimusel, et see ei ole vastuolus moraali ja avaliku korraga ja et see on läbinud ajaproovi.
4. Õiguspraktikat, mis ei ole pelgalt tahteavalduse tõlgendus, käsitletakse tavana.
5. Õiguse üldpõhimõtteid rakendatakse seaduse või tava puudumise korral, piiramata sealjuures nende informeerivat rolli õiguskorras.
6. Välislepingutes sätestatud õigusnormid ei ole Hispaanias otse kohaldatavad ja muutuvad Hispaania õiguskorra osaks pärast seda, kui nad on täielikult avaldatud riigi ametlikus väljaandes.
7. Õiguskorda täiendab kohtupraktika, mille loob ülemkohus seaduste, tava ja üldiste õiguspõhimõtete korduva tõlgendamise ja rakendamise teel.
8. Kohtunikud ja kohtud järgivad oma töös allikate hierarhiat.

Õigusaktide liigid

Põhiseadus on riigi tähtsaim õigusakt, millele alluvad kõik ametivõimud ja kodanikud. Kõik põhiseadusega vastuolus olevad õigusaktid on kehtetud. Põhiseaduse sisu koosneb kahest selgesti eristatavast osast: a) dogmaatiline osa ja b) konstitutsiooniline osa.

Välislepingud: on kirjalikud kokkulepped rahvusvahelise õiguse teatud subjektide vahel, mis võivad koosneda ühest või mitmest omavahel seotud juriidilisest instrumendist, olenemata nende nimetusest.

Autonoomiastatuut on autonoomse piirkonna peamine institutsiooniline õigusnorm, mida tunnustab Hispaania 1978. aasta põhiseadus ja mis kiidetakse heaks alusseadusega. Statuut sisaldab vähemalt autonoomse piirkonna nime, territooriumi piire, autonoomsete institutsioonide nime, korraldust ja asukohta ning pädevust.

- Seadus: võivad olla erinevat liiki.
- Alusseadus: käsitleb põhiõigusi ja tsiviilvabadusi, kiidab heaks autonoomiastatuudid, üldise valimiskorra ja muud põhiseaduses sätestatud küsimused.
- Lihtseadus reguleerib alusseaduse valdkondi.
- Seadusandlik dekreet on parlamendi poolt valitsusele antud pädevusega seaduse mõjuga teatud valdkonna õigusakt.
- Dekreetseadus on valitsuse poolt erakorraliselt ja pakilise vajaduse korral vastu võetud ajutine õigusakt, milles ei käsitleta riigi põhiinstitutsioonide korraldust, põhiseaduse esimeses peatükis nimetatud kodanike õigusi, kohustusi ja vabadusi, autonoomsete piirkondade korda ega üldist valimiskorda. Dekreetseadus tuleb kohe anda kongressile arutamiseks ja hääletamiseks kolmekümne päeva jooksul alates selle väljakuulutamisest.

- Määrus: on üldakt, mille annab välja täidesaatev võim. Ta on seadusest vahetult madalam õigusakt ja on tavaliselt seaduse rakendusakt.
- Tava defineeritakse „sarnaste tegevuste enam-vähem järjepidevast kordumisest tulenevate normide kogumina”. Selleks, et tava oleks kollektiivse spontaanse tahte väljendus, peab see olema üldine, järjepidev, ühtne ja kestev.
- Üldised õiguspõhimõtted on üldised normatiivsed avaldused, mis formaalselt ei ole õiguskorra osa, aga mida loetakse selle osaks, kuna nad on aluseks teistele normatiivsetele põhimõtetele või võtavad abstraktselt kokku nende sisu. Üldised õiguspõhimõtted aitavad täita tühikuid õiguses ja tõlgendada õigusnorme.
- Kohtupraktika luuakse alates kahest üht õigusnormi sarnaselt tõlgendavast kohtuotsusest, mille on vastu võtnud ülemkohus või, kui tegemist on teatud autonoomse piirkonna pädevusse kuuluva küsimusega, vastava autonoomse piirkonna kõrgema astme kohus. Juhul kui kohtunik või kohus eemaldub ülemkohtu poolt kehtestatud doktriinist, ei muuda see kohtuotsust automaatselt kehtetuks, vaid annab õiguse kassatsioonikaebuseks. Sellele vaatamata võib ülemkohus igal ajal oma kohtupraktikast kõrvale kalduda.

Õigusnormide hierarhia

Hispaania tsiviilkoodeksi paragrahvi 1.2 kohaselt on hierarhiliselt kõrgema õigusaktiga vastuolus olevad aktid kehtetud. See tähendab, et peab olema õigusnormide hierarhia ja Hispaania põhiseadus reguleerib erinevate normide omavahelisi suhteid ja pädevust.

Põhiseaduse järgi on Hispaania õigusaktide järjestatus järgmine:

1. põhiseadus,
2. välislepingud,
3. seadus selle kitsas tähenduses: alusseadus, lihtseadus ja seaduse jõuga normid (nende hulgas kuninglik dekreetseadus ja kuninglik seadusandlik dekreet),
4. ametiisikute poolt väljastatavad õigusaktid, millel on oma hierarhia vastavalt väljaandvale asutusele (kuninglik dekreet, dekreet, ministri korraldus jne).

Lisaks on sätestatud pädevuspõhimõte autonoomsete piirkondade parlamentide poolt välja antavate õigusaktide kohta.

Institutsiooniline raamistik

Õigusnormide vastuvõtmise eest vastutavad institutsioonid

Hispaania institutsiooniline raamistik tugineb võimude lahususe põhimõttele, kusjuures seadusandlik võim kuulub parlamendile ja autonoomsete piirkondade seadusandlikele assambleedele.

Valitsusel on täidesaatev võim, sealhulgas õigus välja anda määrusi, ja mõnikord on tal parlamendi (Cortes Generales) volitusel seadusandlik õigus.

Kohalikele omavalitsustele ei ole antud seadusandlikku õigust, küll aga õigus anda määrusi.

Õigus seadusi algatada on valitsusel, kongressil ja senatil, autonoomsete piirkondade assambleedel ja rahval.

Otsuste tegemise protsess

Välislepingud: välislepingute heakskiitmiseks on kolm viisi, sõltuvalt valdkonnast.

- Esiteks kiidetakse alusseadusega heaks lepingud, millega antakse mõnele rahvusvahelisele organisatsioonile või institutsioonile põhiseadusest tulenevate pädevuste teostamine.
- Teiseks võib valitsus anda riigi nõusoleku, võttes lepingute või kokkulepetega endale kohustusi parlamendi eelneval nõusolekul järgmistel juhtudel: poliitilise iseloomuga lepingud, sõjaväelise iseloomuga lepingud ja kokkulepped, riigi territoriaalset tervikkust või põhiseaduse esimeses peatükis sätestatud põhiõigusi ja -kohustusi käsitlevad lepingud ja kokkulepped, lepingud ja kokkulepped, mis toovad kaasa rahalisi kohustusi maksuametile, lepingud ja kokkulepped, mis toovad kaasa mõne seaduse muutmise või tühistamise või mille elluviimine nõuab seadusandlike meetmeid.
- Muudes valdkondades tuleb ainult kohe teavitada kongressi ja senatit lepingutega ühinemisest.

Korralduslikult sõlmitud välislepingud muutuvad pärast nende ametlikku avaldamist Hispaanias õiguskorra osaks. Nende sätteid võib muuta või tühistada ainult vastavas lepingus ettenähtud viisil või vastavalt rahvusvahelise õiguse üldistele normidele. Välislepingute ja kokkulepete kehtetuks tunnistamisel kasutatakse sama menetlust kui nende heakskiitmisel.

Seadus:

seaduseelnõud kiidab heaks valitsus, kes annab selle edasi kongressile koos otsuse vastuvõtmiseks vajaliku seletuskirjaga.

Kui kongress on lihtseaduse või alusseaduse eelnõu heaks kiitnud, annab kongressi esimees sellest viivitamatult teada senati esimehele, kes viib selle senatisse arutamiseks. Kahe kuu jooksul alates teksti kättesaamisest võib senat anda sellele veto või teha sellesse parandusi. Veto peab olema vastu võetud absoluutse häälteenamusega.

Eelnõud ei saa anda kuningale heakskiitmiseks, kui kongress ei ole seda heaks kiitnud absoluutse häälteenamusega, kui tegemist on vetoga, või lihthäälteenamusega, kui on möödunud kaks kuud eelnõu esitamisest, või kui ei ole võetud otsust paranduste kohta ja need on lihthäälteenamusega vastu võetud või tagasi lükatud. Kui tegemist on valitsuse või kongressi poolt kiireloomulisteks kuulutatud eelnõudega, on senatil eelnõu vetostamiseks ja muudatuste tegemiseks aega kahe kuu asemel kakskümmend kalendripäeva.

Kuningas kuulutab parlamendi heaks kiidetud seaduse välja viieteistkümne päeva jooksul, ja annab korralduse nende viivitamatuks avaldamiseks.

- Alusseadus: alusseaduste heakskiitmiseks, muutmiseks või tühistamiseks on vajalik kongressi absoluutne häälteenamus eelnõu tervikteksti lõpphääletusel.

Määrus: määrused töötatakse välja järgmise korra järgi.

- Määruse algatab pädev asutus, mis töötab välja vastava eelnõu, millele lisatakse seletuskiri määruse vajalikkuse kohta ja sellega seotud kulude hinnang.
- Väljatöötamise protsessis tuleb lisaks aruannetele, otsustele ja eelnevatele heakskiitudele viia läbi uuringuid ja konsultatsioone, mida peetakse vajalikuks teksti sobivuse ja õiguspärasuse tagamiseks. Igal juhul tuleb määrustele lisada selles sätestatud meetmete mõju aruanne.
- Kui määrus käsitleb kodanike seadusejärgseid õigusi ja huvisid, võib neile anda võimaluse arutamiseks mõistliku aja jooksul vähemalt viieteistkümne päeva jooksul. Samuti teavitatakse nimetatud aja jooksul määrusest avalikkust, kui selle iseloom seda nõuab.
- Igal juhul peab määruste eelnõudest teavitama tehniline peasekretariaat (Secretaría General Técnica) ning seadusega ettenähtud juhtudel võtab otsuse vastu riiginõukogu.
- Kui määrus käsitleb riigi ja autonoomsete piirkondade pädevuse jagamist, on vajalik regionaalpoliitika ministeriumi (Ministerio de Política Territorial) eelnev aruanne.
- Valitsuse poolt heaks kiidetud määrused jõustuvad pärast tervikteksti avaldamist riigi ametlikus väljaandes.

Õigusaktide andmebaasid

Kõik alates 1960. aastast avaldatud õigusaktid on riigi ametliku väljaande andmebaasis [Iberlex](#).

Kas juurdepääs andmebaasidele on tasuta?

Juurdepääs sellele andmebaasile on tasuta.

Lühike sisukirjeldus

Riigi ametliku väljaande veebisaidil saab tutvuda alates 1960. aastast avaldatud väljaannetega.

Andmebaasil on õigusaktide ja kuulutuste otsingumootor, samuti põhiseadusliku kohtupraktika andmebaas alates 1980. aastast ning riigiadvokatuuri (aruanded ja otsused alates 1997. aastast) ja riiginõukogu andmebaasid. Samuti pakutakse teatiste, avaldatud kuulutuste, teabepäringute ja dokumentide konsulteerimise teenuseid.

Seonduvad lingid

[IBERLEX / Hispaania õigusaktide andmebaas](#)

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Viimati uuendatud: 12/03/2019

